

● IZHODIŠČA ZA IZDELAVO PROJEKTA V JAVNI RAZPRAVI

KLJUČNA VPRAŠANJA »LJUBLJANE 2000«

(Nadaljevanje s 1. strani)

OSNOVNE TOČKE RAZVOJA IN KOMPARATIVNE PREDNOSTI

Poleg geografskih in geoloških pogojev mesta, ki so dani že po naravi, so dane tudi dispozicije zgrajenih komunikacij, torej ceste, železnice, vodne in letalske poti. Imamo že določeno infrastrukturo, torej energetske vire, vzpostavljene so komunikacijski sistemi (železniški, cestni in zračni, poštni, telegrafski...) in oblikovani so določeni informacijski sistemi (časopis, radio, TV, javna informativna sredstva). Ljubljana razpolaga z določenimi kadrovskim potencialom, določeno gospodarsko strukturo in ima razvit primarni ter seveda terciarni gospodarski sistem.

CIKLIČNI RAZVOJ

Tako v srednjeročnih planih kot v projektu »Ljubljana 2000« zasledimo v analizah prekratke cikle razvoja, kar pomeni, da bi morali prav pri izdelavi tega projekta že v analizah izhajati iz osnov desetletnega cikličnega razvoja, jih pretehtati in morebitne popravke upoštevati v nadaljnjem razvoju. Ponovno je potrebno proučiti naraščanje prebivalstva v Ljubljani, saj bomo ob opredeljenosti sedanjih pet ali več občin morali nujno videti, ali je projekcija na 430.000 prebivalcev še realna. Vse kaže, da ne. Če bo število v projektu presehalo 500.000 prebivalcev, je potrebno z vidika zaposlovanja, infrastrukturnih objektov, projektov družbenih dejavnosti in v drugih vidikov napraviti nove osnove, sicer se bomo srečevali z vrsto težav.

Že danes Ljubljano prehitel priliv prebivalstva glede na pogoje in dogovore duši, zavira optimalno usmeritev razvoja. V obstoječem predlogu so premalo ali pa preveč ohlapno opredeljeni cilji razvoja, predvsem pa v smislu razvoja kvalitetnih dejavnosti kot so: Komunalna opremljenost, humanizacija bivalnega in proizvodnega prostora, sistematično razreševanje oskrbe z vodo, elektriko in plinom.

Ker je čas kratak, se je treba že sedaj odločiti, katere detajle moramo strokovno vključiti, tudi posamezne ustanove in je zato že sedaj potrebno poskrbeti za projekte finančnih sredstev.

KOLIKO PREBIVALCEV?

Po napovedih dolgoročnega razvoja smo v obdobju do leta 1985 predvideli naravni prirastek prebivalstva v Ljubljani 1,97 odstotka, od 1985 do 2000 pa 1,47 odstotka. Realna ocena povprečja za zadnjih šest let pa kaže povečanje prirastka skoraj za 2 odstotka. Iz tega torej sledi, da bo rast števila prebivalstva višja, kot je bilo prvotno zahtevano, kar se tudi počasneje rešujejo nekatera vprašanja nerazvitih področij v SRS in SFRJ. Ob takih napovedih pa je treba imeti pred očmi predvsem razvoj infrastrukturnih objektov, oskrbo z energetskimi viri in vodo,

razvoj prometa, komunele ter zvez. Predvideti je treba elemente elementarnih nesreč oziroma morebitne vojne, proučiti rekreacijske površine, možnosti na področju prehranjevanja in drugo.

Zaradi upravičene dileme odpiranja Ljubljane v širši prostor, zaradi uresničevanja ciljev in potreb takega razvoja se zastavlja vprašanje prostora ter gospodarskega razvoja in zaposlovanja znotraj tega. Ocene iz prvega obdobja uresničevanja srednjeročnega plana kažejo, da kljub pomembnim rezultatom v preteklem obdobju nismo dosegli planiranih vrednosti. Priča smo tendencam stagnacije gospodarstva in nižje stopnje industrijske ravni ter gospodarskih investicij do nepravilne razporeditve nekaterih panog in ekstenzivnega načina zaposlovanja. Prepričano večanje produktivnosti povzroča neustrezna struktura kadrov kot tudi nereseni problemi združevanja dela in sredstev, nezadostno povečevanje s slovenskim in jugoslovanskim gospodarstvom, pa tudi prepočasna povezava proizvodnje in trgovine. Že sedaj je jasno, da ljubljansko gospodarstvo preveliko izkorišča svoje komparativne prednosti kot npr. povezovalne z univerzo, raziskovalnimi ustanovami, inženiring organizacijami ter trgovskimi in prometnimi.

Vsekakor premalo izkoriščamo smisel prebivalstva Ljubljane za varčevanje in urejanje doma ter okolja in tako tudi sistem financiranja oziroma varčevalnih vlog, ki bi jih lahko izkoriščali za gospodarske potencialne. Se naprej je treba razvijati smisle za tehnični razvoj in organizacijo prostega časa, zato velja najvažnejše komponente razvoja uskladiti in osredotočiti tako kot družbeni in osebni standard.

V zadnjih letih srednjeročnega obdobja se je družbeni proizvod tudi strukturalno spremenil in sicer v prid industriji, ki zasega 33,3 odstotka in trgovine 28,4 odstotka. To nakazuje, da se je prestrukturiranje nekaterih gospodarskih vej že pričelo in da je industrijska proizvodnja pričela rasti. Tako je predvideno, da bo do leta 2000 industrija zasedla 36,1 odstotka družbenega proizvoda, trgovina pa 33,2 odstotka. Gospodarstvo bo treba navezovati in usmerjati v ožje specializacije in pa v mednarodno delitev dela. Zato bo treba v vseh organih odločno ukrepati, da bi hitreje prišlo do sprememb. V javni razpravi je zato potrebno do usmeritev določenega gospodarstva zavzeti natančna stališča. Prilaganje preulzivnih gospodarskih tokov na razvoj novih dejavnosti in kot kaže tudi celotnega gospodarstva zaradi občasnih nihanj na notranjih oziroma zunanjih blagovnih trgih zagotavlja večjo stabilnost in usklajenost družbenega proizvoda z osebno, skupno, splošno in investicijsko porabo.

VPRAŠANJA GOSPODARSTVA

Prostorsko, programsko, proizvodno ter z vidika varstva okolja in rekreacije je prav tako potrebno določeno opredeliti razvoj kmetijstva, zato je treba Ljubljano v kmetijskih površinah gledati širše — regijsko, ker bo izgradnja Ljubljane zasedla nujno še večji del obstoječih površin. Zaščita kmetijskih zemljišč je nasploh problematična, saj vemo, da jo je na področju Barja in Dolomitov moč speljati, ni pa je možno speljati na ljubljanskem polju in na področju Dolskega, Zaloga ter Šentvida.

SOCIALNOEKONOMSKI RAZVOJ

Bodoči razvoj bo na osnovi doseženega osebnega standarda zahteval hitrejši razvoj družbenega standarda, ki bo moral biti usklajen z gospodarskim razvojem. To pa pomeni obenem odpiranje novih dejavnosti, ki so že tržnega značaja kot dejavnosti splošnega družbenega pomena, kar pomeni, da se je potrebno opredeliti, katere dejavnosti je poleg obstoječih potrebno predvideti kot nove družbene. Zaradi tega moramo v perspektivi skupno potrošnjo povečati hitreje, kot osebno. Samo na ta način bo možno premagovati protislovja socialne ekonomske strukture in ustvarjati razmere, v katerih se ponovno združujeta ekonomski in socialni razvoj, ekonomska in socialna politika v okviru enotnega socialističnega proizvodnega odnosa. Takšna usmeritev pa je v izhodiščih ostala več ali manj nedorečena, in jo je treba poglobljeno obravnavati ter razgrniti dileme, ki so prisotne, oziroma so prikrita zaradi tekočih problemov in težav.

RAZVOJ NEGOSPODARSKIH DEJAVNOSTI

Z ozirom, da je v razvojnem modelu prisotna opredelitev po pokrišanju se nekaterih dodatnih potreb, ki jih bo treba vključiti v srednjeročni program 1980 do 1985 in ob predvideni rasti sredstev 7,7 odstotka do leta 1985 (v naslednjem obdobju pa letno povečanje sredstev za 5,7 odstotkov), velja ta izhodišča še posebej pretehtati. Zaradi socialnih razlik prebivalstva moramo steti, da vsem omogočimo normalen razvoj pri zdravstvu, sociali, izobraževanju... Če razvoj gospodarstva ne bo sledil zastavljenim ciljem, bo potrebno iskati rešitve v prerazdeltivi družbenega proizvoda od osebne potrošnje na družbeno.

Hitrejši razvoj družbenega standarda v ostalih izven ljubljanskih občin regije je v skladu s prizadevanjem po zmanjševanju razlik med občinami in v skladu z razvojem osebne porabe. Seveda pa bo treba te ekonomske okvire dopolniti še s študijami, ki naj vsako negospodarsko dejavnost obravnavajo na njen specifični način.

ZAPOSLOVANJE

Na podlagi analiz, ki dokazujejo da bo delovna sila v Ljubljani postala omejitveni faktor razvoja, bo potrebno iskati izhod v kvalitetnem premiku gospodarstva in negospodarskih gibanj z višjo kvaliteto strukturo in z večjo produktivnostjo dela. Posebno pozornost moramo nameniti strukturi zaposlovanja v gospodarstvu in družbenih dejavnostih, kjer ima le-ta že sedaj tendenco naraščanja v administrativnem razvoju.

Tako je bilo na primer v letu 1977 v Ljubljani 75 odstotkov zaposlenih v gospodarstvu in 25 odstotkov v družbenih dejavnostih, kar pa ni v skladu s srednjeročnim programom 1976—1980. Tudi podatki za prva tri leta tega srednjeročnega obdobja kažejo, da smo preseglj povprečno stopnjo rasti zaposlovanja, ki je znašala 4,2 odstotka.

PROSTORSKI RAZVOJ IN STANOVANJSKA GRADNJA

Republiška resolucija predvideva sistematično krepitev in gradnjo mestnih središč, ki bodo za gospodarskim razvojem pokrila ves slovenski prostor. Ko govorimo o Ljubljani, se moramo zavedati njene vključenosti v širši prostor; regijo, republiko, federacijo.

Zaradi razvoja mesta bo potrebno iskati rešitve v širših zaledjih in da ne bo prostorskih nasprotij, bo treba

prostor že sedaj obravnavati kot regijo. Ob tem bo potrebno usklajevati zemljiško politiko in urbanizacijo prostora. Po programu je predvidena politika policentričnega razvoja mesta po koridorjih in zavestno oblikovanje urbanih členov. Tu se v Ljubljani avtomatsko odpira problem ureditve Barja, ki bi bil v pretežni meri namenjen razvoju kmetijstva, turizma in nizke gradnje. Ob vsem tem pa je treba mesto razvijati tako, da bo čimveč zelenih površin in boljše opremljenosti urbanih členov. Doseči je treba optimalno koncentracijo prostorskega razvoja s ciljem kvalitetnega prebivanja in dela v pogojih neosnaženega in nerazvrednotega okolja.

Projekt predvideva izgradnjo 70.000 novih stanovanj. Naj spomnimo, da je bila v programu 1976—1980 predvidena izgradnja 17.000 stanovanj. Vse omenjene po-

trebe so bile načrtovane na predpostavkah načrtnega demografskega razvoja. Na tem področju je še vrsta odprtih vprašanj, ki jih bo treba doseči. To so na primer soseske, normativi za stanovanjsko izgradnjo, samski, študentski in dijaški domovi, domovi upokojujencev, objekti družbenega standarda, rekreacijski objekti. V družbenem sektorju izgradnje se predvideva 67 odstotkov družbene in 33 odstotkov privatne lastnine.

Ključno vprašanje, ki naj bo tudi predmet razprave, je bodoči sistem financiranja stanovanjske izgradnje, komunalna opremljenost stanovanjskih sosesk in opremljenost v krajevni skupnosti.

V tem kratkem sestavku so nanezane nekatere odprte dileme, ki jih mora javna razprava poudariti, nosilci projekta pa se opredeliti.

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE
razpisuje
PRIZNANJA
občine Ljubljana Moste - Polje za leto 1978

Priznanja občine se podeljujejo na podlagi 186. člena statuta občine Ljubljana Moste-Polje (Ur. l. SRS št. 2-78) in v skladu z 9. členom oddelka o priznanjih občine Ljubljana Moste-Polje (Ur. l. SRS št. 24-77) ter na podlagi sklepa o razpisu priznanj občine Ljubljana Moste-Polje za leto 1978, ki ga je sprejela skupščina občine na 7. seji zborna družbenega dela, 7. seji zborna krajevnih skupnosti in 7. seji družbenopolitičnega zbora dne 23. novembra 1978, za življenjsko delo in dosežene uspehe na področju gospodarstva, družbenih dejavnosti, samoupravnega in družbenopolitičnega dela, ki so trajnejšega pomena za občino.

Priznanja občine bodo podeljena na proslavi ob dnevu občinskega praznika za dosežene uspehe na področju gospodarstva, vzgoje in izobraževanja, telesne kulture, kulture, zdravstva, socialnega varstva, uredničevanja, razvijanja in utrjevanja socialističnih samoupravnih odnosov in delegatskih razmerij in samoupravnega ter družbenopolitičnega dela, če ti uspehi in dosežki pomembne prispevajo k nadaljnjemu razvoju samoupravnih družbenih odnosov ter k večji in trajnejši družbeni in družbenopolitični dejavnosti na kateremkoli področju dela in življenja v občini.

Razpisanih je največ pet nagrad v znesku 10.000 din in največ deset plaket.

Priznanja občine lahko prejemo delovni ljudje in občani, samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije ter društva. Kandidate za priznanja lahko predlagajo organizacije zduženega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije, društva in občani. Predlog mora vsebovati poleg osnovnih podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev.

Predlog za podelitev priznanj sprejema žirija za priznanja občine najpozneje do 15. februarja 1979.

Predloge pošljite na naslov:

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE
ŽIRIJA ZA PRIZNANJA OBČINE
61110 LJUBLJANA, Proletarska c. 1

Iz občinskih glasil ljubljanske regije

V glasilu Litijanov smo prebrali, da se že sedaj marljivo pripravljajo na novi, tretji samoprispevek, ki naj bi ga izvedli prihodnjo jesen, čeprav se bo sedanji izteklet šele 30. junija 1980.

Zbor občanov je pred nedavnim izdal slavno dvestoto številko in da bi Bežigradjani ta jubilej še posebej označili, so izdali večbarvno prilogo s koristnimi podatki za vsakogar. V osemnajstih letih izhajanja se je to glasilo tako vsebinsko kot tehnično povzpelo na zavidljivo raven. Zelimu mu še veliko nadaljnjih uspehov.

Že dije časa spremljamo šišensko fotokroniko, ki dokaj pikro z besedo in sliko bica nekatero občinske probleme. Človek mora biti že presneto spreten, da se znajde v pravem trenutku na pravem mestu in da z nekaj besedami veliko pove. Šišenskim sodelavcem glasila to dokaj dobro uspeva.

V Kamniškem občanu smo prebrali, naj bi Titova štafeta prihodnje leto krenila na svojo pot po Jugoslaviji iz Kamnika, ki bo naslednje leto praznoval svojo 750-letnico. Občinska konferenca ZSMS je svoj predlog utemeljila s precej močnimi argumenti, ki znajo biti odločujoči pri izbiri starta Titove štafete. Prihodnje leto bo namreč 40-letnica V. državne konference SKOJ na Mali planini, kjer je bil Ivo Lola izvoljen za sekretarja CK SKOJ, tovariš Tito pa se je prav v kamniškem Titanu vključil v delo sindikalne organizacije. Prizadevanje kamniške mladine so podprle tudi vse druge družbenopolitične organizacije.

o IZ DNEVNIH REDOV OBČINSKE IN MESTNE SKUPŠČINE o IZ DNEVNIH REDOV OBČINSKE IN MESTNE SKUPŠČ

DRUŽBENI SVETI

Na osmem skupnem zasedanju vseh zborov skupščine 14. decembra so delegati spregovorili o osnutku dogovora o družbenih svetih občine. Z oblikovanjem družbenih svetov ne uvajamo v družbenopolitični sistem novih organov administrativnega obravnavanja in odločanja, temveč gre za obliko organizirane demokratične izmenjave in usklajevanja mnenj, medsebojnega sodelovanja in koordinacije med organi DPS, DPO, združenim delom, SIS itd.

Družbeni sveti naj bi dajali pobude za obravnavanje posameznih perečih družbenih, gospodarskih in drugih problemov s svojega področja, dajali pobude za spremembe podpisov in splošnih aktov, omogočali pa naj bi tudi stalen demokratičen vpliv organiziranih socialističnih sil na delo občinskih organov in organizacij. V razpravi se je oblikovalo mnenje, da bi v naši občini organizirali dva družbena sveta, in sicer za področje družbenoekonomskih odnosov in planiranja ter za družbenopolitični sistem.

PRORAČUN OBČINE

Po poročilu o desetmesečni realizaciji proračuna so delegati obravnavali predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine. Na osnovi desetmesečne realizacije proračunskih dohodkov in ocene proračunskih prihodkov za leto 1978 je bilo namreč ugotovljeno, da je treba nekatere planske postavke ustrezno zvišati ali znižati, kar ali sredstva ne zagotavljajo normalnega delovanja ali to narekujejo novosprejete obveznosti ali pa so bila sredstva previsoko planirana. Sprejet je bil tudi odlok o začasnem financiranju

proračuna občine za prvo trimesečje leta 1979, saj zaradi usklajevanja splošne porabe v mestu občina proračuna ne more sprejeti.

SPREMEMBE V ŠTEPANJSKEM NASELJU

Spremenjen in dopolnjen je odlok o sprejetju zazidalnega načrta na območju Štepanjskega naselja.

O podrobnosti glej rubriko Iz naših krajev — Štepanjsko naselje, str. 10!

NORMATIVNA UREDITEV CIVILNE ZAŠČITE

Ker občina doslej še ni normativno uredila organizacije in delovanja civilne zaščite — po določbah zveznega in republiškega zakona o ljudski obrambi pa je to dolžna storiti — so delegati obravnavali OSNUTEK odloka o organizaciji in delovanju civilne zaščite.

S sprejetjem tega odloka bo prenehal veljati mestni odlok iz leta 1970, saj je po določilih statuta mesta in ljubljanskih občin o razmejitvi pristojnosti postal neuporaben.

POSLOVNIK O DELU ZBOROV

Delegati mestne skupščine so na decembrski seji vseh zborov obravnavali in tudi sprejeli nov poslovnik o delu zborov skupščine mesta Ljubljana. Sedaj veljavni poslovnik je bil v bistvu le začasen in so bile z njim urejene le najosnovnejše zadeve v zvezi z delom skupščine, njenih zborov in delegatov. IG

Delovna organizacija
BLAGOVNO TRANSPORTNI CENTER
Ljubljana, Šmartinska 152, tel. 43-322
TOZD Pretovor Ljubljana, Šmartinska 152
TOZD Javna skladišča Ljubljana, Šmartinska 152
TOZD Restavracija Ljubljana, Šmartinska 152
TOZD Skladišča Novo mesto, Ljubljanska 27
OPRAVLJA KVALITETNO, HITRO IN POCENI
— oddajanje skladiščnih in drugih prostorov v zakup,
— vse posle javnih carinskih skladišč,
— skladiščenje in hrambo blaga v zaprtih skladiščih in odprtih skladiščnih prostorih,
— vse storitve preko sodobno urejenega in z najmodernejšo mehanizacijo opremljenega kontejnerskega terminala,
— nakladanje, razkladanje in prekladanje blaga z naj-sodobnejšo mehanizacijo,
— storitve z avtodvigali do 20 ton obremenitve,
— prevoz blaga s tovornimi avtomobili.
S POSLOVNIM SODELovanJEM SE BOSTE O SOLIDNOSTI OPRAVLJENIH USLUG PREPRICALI SAMI!